

บทที่ 4

ต้นทุนการผลิตเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป๋าฮื้อ

การรวบรวมต้นทุนในการผลิตเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป๋าฮื้อ จะพิจารณาตามลักษณะของการดำเนินงานตามลำดับต่อไปนี้

ก. ต้นทุนในการผลิตหัวเชื้อเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป๋าฮื้อ

ข. ต้นทุนในการผลิตก้อนเชื้อเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป๋าฮื้อ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพิ่มเติม เนื่องจากในปัจจุบันมักพบว่า นอกจากจะมีผู้ผลิตหัวเชื้อเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป๋าฮื้อในเมล็ดธัญพืชออกจำหน่ายแล้ว ยังมีผู้ผลิตอีกกลุ่มหนึ่งทำการผลิตก้อนเชื้อเห็ดออกจำหน่ายให้กับเกษตรกรผู้เพาะเห็ด ซึ่งจะซื้อก้อนเชื้อเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป๋าฮื้อไปเปิดดอกเอง ลูกค้ำของผู้ผลิตก้อนเชื้อมักเป็นลูกค้ำประจำที่มารับช่วงซื้อก้อนเชื้อไปเปิดดอก หลังจากที่ผู้ผลิตก้อนเชื้อบ่มก้อนเชื้อนั้นๆไว้แล้วประมาณ 5-6 วัน ดังนั้นจึงขอเสนอต้นทุนของการผลิตก้อนเชื้อเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป๋าฮื้อในถุงวัสดุหมักควบคู่กันไปด้วย

ค. ต้นทุนในการเพาะเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป๋าฮื้อ

ง. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน แยกออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. ค่าใช้จ่ายในการขาย จากการประเมินของฟาร์มผู้ผลิตแล้วเฉลี่ยพบว่า โดยทั่วไปมีค่าใช้จ่ายประเภทนี้ประมาณ 5% ของยอดขาย

2. ค่าใช้จ่ายในการบริหารและทั่วไป จากการประเมินของฟาร์มผู้ผลิตแล้วเฉลี่ยพบว่า โดยทั่วไปมีค่าใช้จ่ายประเภทนี้ในกิจกรรมผลิตหัวเชื้อเห็ดเดือนละ 4,000 บาท ในกิจกรรมผลิตก้อนเชื้อเห็ดเดือนละ 4,000 บาท และในกิจกรรมเพาะเห็ดเดือนละ 1,500 บาท

ทั้งนี้โดยได้อาศัยข้อมูลต่างๆที่ได้จากการสรุปแบบสอบถามและการออกสัมภาษณ์เกษตรกรร่วมกับเจ้าหน้าที่ของกรมวิชาการ เกษตรที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามที่จัดทำขึ้น ได้แยกออกเป็น

2 ชนิดคือ

ประเภทที่ 1 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิต เชื้อ เห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และ เห็ด เป๋าฮื้อ เพื่อการค้า

ประเภทที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนจากการ เพาะ เห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และ เห็ด เป๋าฮื้อ เพื่อการค้า

การหาข้อมูลภาคสนามได้ เริ่มทำในระหว่าง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2526 ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของกรมวิชาการเกษตร โดยส่งแบบสอบถามและออกสัมภาษณ์ที่ฟาร์มผู้ผลิต เชื้อ เห็ดและ เพาะ เห็ด ต่างๆรวมไปถึง เกษตรกรผู้เพาะ เห็ด ใน เขตจังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสาคร นครปฐม และ กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามที่แจกไป 80 ชุด ได้กลับคืนมาทั้งสิ้น 56 ชุด เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ เชื้อ เห็ด 14 ชุด และเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเพาะเห็ด 42 ชุด แบบสอบถามทั้งหมดนี้ได้อามาจากฟาร์มผู้ผลิต เชื้อ เห็ดและ เพาะดอก เห็ด 35 ราย ได้มาจาก เกษตรกร 21 ราย แต่เนื่องจากข้อมูลที่สำรวจได้มีความแตกต่างกันมาก จึงได้นำข้อมูลของกลุ่มที่ใกล้เคียงกันมาถัวเฉลี่ย จากนั้นก็คำนวณหาต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆของแต่ละกิจกรรมแยกจากกัน

ต้นทุนในการผลิตหัวเชื้อเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และ เห็ด เป๋าฮื้อ

จากการรวบรวมแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ผลิตส่วนใหญ่นิยมผลิตหัวเชื้อเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และ เห็ด เป๋าฮื้อ โดยใช้เมล็ดธัญพืชเป็นวัตถุดิบ และผลิตหัวเชื้อเห็ดเหล่านี้เป็นรุ่นๆต่อเนื่องกันไปตลอดทั้งปี ดังนั้นต้นทุนผลิตหัวเชื้อที่คำนวณได้นี้ จึงทำในลักษณะของการผลิตหัวเชื้อเห็ดแต่ละชนิด เป็นรุ่นๆ และใช้เมล็ดข้าวฟ่างเป็นวัตถุดิบ โดยใช้ขนาดการผลิตที่นิยมปฏิบัติกันใน เขตที่ออกสำรวจได้ เป็น เกณฑ์ รายละเอียดต้นทุนการผลิตหัวเชื้อเห็ดที่เป็น เมล็ดธัญพืชของเห็ด 4 ชนิดคือ หัวเชื้อเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และ เห็ด เป๋าฮื้อ มีดังนี้

ก. ปริมาณการผลิตโดยเฉลี่ย

- ผู้ผลิตส่วนใหญ่จะทำหัวเชื้อเห็ดใน เมล็ดธัญพืชแบบ เป็นรุ่น รุ่นละ 4 ชนิด โดยทำวันละชนิด จำนวน 1,000 ขวด
- เมล็ดธัญพืชที่ใช้ เป็น เมล็ดข้าวฟ่าง ภาชนะที่ใช้บรรจุ เป็นขวดแบนขนาดใหญ่ โดยบรรจุ เมล็ดข้าวฟ่างขวดละ 200 กรัม
- เชื้อเห็ดที่ตักต่อลงในขวด เมล็ดข้าวฟ่าง เป็น เชื้อเห็ดบริสุทธิ์ที่เลี้ยงไว้บนอาหารวัน

สูตร พี ดี เอ ซึ่งสามารถตัดต่อได้ 40 ขวด จากการใช้หัวเชื้อบริสุทธิ์บนอาหารรุ้น 1 ขวด

- ระยะเวลาที่ใช้ในการแยกเชื้อและเลี้ยงเชื้อ เกิดบริสุทธิ์บนอาหารรุ้น รุ้นละประมาณ 5-8 วัน ระยะเวลาที่ใช้ในการเตรียมวัสดุเพื่อทำหัวเชื้อ การเขี่ยเชื้อ และการบ่มเชื้อใน เมล็ดธัญพืช ประมาณ 20-25 วันต่อรุ้น และในปีหนึ่งจะทำการผลิตหัวเชื้อเห็ดที่เป็น เมล็ดธัญพืชชนิดละ 12 รุ้น
- ผลผลิตหัวเชื้อเห็ดแต่ละชนิดที่ทำรุ้นละ 1,000 ขวด จะมีเปอร์เซ็นต์ของการสูญเสีย ประมาณ 5% ดังนั้นจึงให้ผลผลิตที่สามารถจำหน่ายได้รุ้นละ 950 ขวด

ข. ต้นทุนการผลิต

การผลิตหัวเชื้อเห็ดทั้ง 4 ชนิดนี้มีขั้นตอน กรรมวิธี และองค์ประกอบในการผลิต เหมือนกันทุกประการ ดังนั้นในการรวบรวมต้นทุนการผลิตจึงถือว่า เห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และ เห็ด เป๋าชื้อ มีต้นทุนการผลิตหัวเชื้อเท่ากัน

1. ต้นทุนวัตถุดิบ ประกอบด้วย

1.1 ต้นทุนค่าเมล็ดข้าวฟ่าง ในการทำหัวเชื้อเห็ดใน เมล็ดข้าวฟ่างแต่ละวันๆละ 1,000 ขวด จะใช้เมล็ดข้าวฟ่าง 200 กิโลกรัม บรรจุในขวดแบนขนาดใหญ่ขวดละ 200 กรัม ราคาเมล็ดข้าวฟ่างกิโลกรัมละ 4 บาท คิดเป็นมูลค่า 800 บาทต่อรุ้น

1.2 ต้นทุนค่าอาหารรุ้น พี ดี เอ ในการทำหัวเชื้อด้วยเมล็ดข้าวฟ่าง 1,000 ขวด จะใช้อาหารรุ้น พี ดี เอ ประมาณ 25 ขวด ราคาวัตถุดิบที่ใช้ทำอาหารรุ้น ประมาณได้ 12.50 บาท

2. ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง

2.1 ค่าแรงงานในขั้นแยกเชื้อเห็ดบริสุทธิ์ ประกอบด้วย

- ค่าแรงในการเตรียมอาหารรุ้น จากการสอบถามเวลาทำงานพบว่า การเตรียมอาหารรุ้นจำนวน 100 ขวด โดยคนงาน 1 คน ใช้เวลา 6 ชั่วโมง ซึ่งอาหารรุ้นที่เตรียมได้แต่ละครั้งจะใช้สำหรับผลิตหัวเชื้อใน เมล็ดธัญพืชของเห็ดทั้ง 4 ชนิดในปริมาณการผลิตที่เท่ากันคือชนิดละ 1,000 ขวดต่อรุ้น

ต้นทุนค่าแรงในการเตรียมอาหารรุ้น = ค่าแรงคนงานต่อคนต่อวัน × $\frac{\text{จำนวนชม.ที่ใช้เตรียมอาหารรุ้น}}{\text{จำนวนชม.การทำงานใน 1 วัน}}$

$$= 40 \times \frac{6}{8}$$

$$= 30 \text{ บาท}$$

ต้นทุนค่าแรงในการเตรียมอาหารวันของเห็ดแต่ละชนิด = $\frac{30}{4} = 7.50$ บาท

- ค่าแรงในการเขี่ยเชื้อลงบนอาหารวัน คนงานที่มีความชำนาญจะสามารถทำการเขี่ยเชื้อลงบนอาหารวันได้ประมาณ 100 ขวด ในเวลา 5 ชั่วโมง

ต้นทุนค่าแรงในการเขี่ยเชื้อลงบนอาหารวัน = ค่าแรงงานต่อคนต่อวัน $\times \frac{\text{จำนวนชม.ที่ใช้ในการเขี่ยเชื้อ}}{\text{จำนวนชม.การทำงานใน 1 วัน}}$

$$= 50 \times \frac{5}{8}$$

$$= 31.25 \text{ บาท}$$

ต้นทุนค่าแรงในการเขี่ยเชื้อลงบนอาหารวันของเห็ดแต่ละชนิด = $\frac{31.25}{4} = 7.81$ บาท

รวมค่าแรงในขั้นแยกเชื้อเห็ดบริสุทธิ์ = $7.50 + 7.81 = 15.31$ บาท

2.2 ค่าแรงงานในการทำหัวเชื้อเห็ด ประกอบด้วย

- ค่าแรงในการเตรียม เมล็ดข้าวฟ่าง ในการเตรียมเมล็ดข้าวฟ่างเพื่อบรรจุใส่ขวด 1,000 ขวด แล้วนำไปนึ่งฆ่าเชื้อโดยใช้หม้อึ่งความดัน ถ้าใช้คนงาน 2 คน สามารถทำเสร็จได้ในเวลา 2 วัน

ต้นทุนค่าแรงในการเตรียมเมล็ดข้าวฟ่าง = ค่าแรงต่อคนต่อวัน \times จำนวนวันของการทำงาน

$$= 40 \times 2 \times 2$$

$$= 160 \text{ บาท}$$

- ค่าแรงในการเขี่ยเชื้อลงขวดเมล็ดข้าวฟ่าง คนงานที่มีความชำนาญสามารถทำการเขี่ยเชื้อลงในขวดเมล็ดข้าวฟ่างและปิดจุกสำลีเรียบร้อยโดยใช้เวลาประมาณขวดละ 1 นาที จากการเขี่ยเชื้อ 1,000 ขวด ซึ่งต้องใช้เวลา 1,000 นาที คิดเป็นต้นทุนได้ดังนี้

ต้นทุนค่าแรงในการเขี่ยเชื้อลงขวดเมล็ดข้าวฟ่าง = $\frac{\text{ค่าแรงต่อคนต่อวัน} \times \text{จำนวนชม.ที่ใช้เขี่ยเชื้อ}}{\text{จำนวนชม.การทำงานใน 1 วัน}}$

$$= \frac{50 \times 1,000}{8 \times 60}$$

$$= 104.17 \text{ บาท}$$

$$\text{รวมต้นทุนค่าแรงในการทำหัวเชื้อ} = 160 + 104.17 = 264.17 \text{ บาท}$$

3. ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆของการผลิตหัวเชื้อเห็ดใน เมล็ดธัญพืช มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ค่าวัสดุสิ้นเปลืองต่างๆ ได้แก่ ขวดแบนขนาดใหญ่ จุกสำลี แอลกอฮอล์ ยาน้ำเชื้อในท้องเขี่ยเชื้อ ประมาณได้ว่ามีค่าวัสดุสิ้นเปลืองของการผลิตหัวเชื้อเห็ดแต่ละชนิดรุ่นละ 800 บาท โดยคิดเป็นค่าขวดแบนใหญ่ใบละ 0.70 บาท จำนวน 1,000 ขวด เป็นเงิน 700 บาท และเป็นค่าวัสดุสิ้นเปลืองอื่นๆอีกรุ่นละ 100 บาท

3.2 ค่าเชื้อเพลิง ประเมินเป็นต้นทุนในการผลิตหัวเชื้อที่เป็น เมล็ดธัญพืชสำหรับเชื้อเพลิงที่ใช้ในการนึ่งเมล็ดข้าวฟ่างและนึ่งฆ่าเชื้อขวดที่บรรจุเมล็ดธัญพืชได้เดือนละ 200 บาท จึงคิดเป็นต้นทุนค่าเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตหัวเชื้อเห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่นได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุนค่าเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตหัวเชื้อเห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่น} &= \frac{\text{ต้นทุนค่าเชื้อเพลิงต่อปี}}{\text{จำนวนรุ่นที่ผลิตได้ต่อปี}} \\ &= \frac{2,400}{12 \times 4} \\ &= 50 \text{ บาท} \end{aligned}$$

3.3 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ประกอบด้วย ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่นๆอีกเช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าเช่าที่ดิน ฯลฯ ประเมินได้ปีละ 5,400 บาท จึงคิดเป็นต้นทุนค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดของการผลิตหัวเชื้อเห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่นได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุนค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดของการผลิตหัวเชื้อเห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่น} &= \frac{5,400}{12 \times 4} \\ &= 112.50 \text{ บาท} \end{aligned}$$

3.4 ค่าเสื่อมราคาอาคาร อาคารที่ใช้มี 2 ชนิดคือ โรงเก็บวัสดุและอุปกรณ์ กับสำนักงานและห้องเขี่ยเชื้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

<u>ประเภทอาคาร</u>	<u>จำนวนหน่วย</u>	<u>ราคาต่อหน่วย</u>	<u>จำนวนเงิน</u>	<u>อายุการใช้งาน</u>
โรงเก็บวัสดุและอุปกรณ์	1	3,000 บาท	3,000 บาท	3 ปี
สำนักงานและห้อง เขี่ย เชื้อ	1	7,500 บาท	7,500 บาท	10 ปี

ค่าเสื่อมราคาต่อปีของโรง เก็บวัสดุและอุปกรณ์ = $\frac{\text{ราคาทุนของอาคาร}}{\text{อายุการใช้งาน}}$

$$= \frac{3,000}{3}$$

$$= 1,000 \text{ บาท}$$

ค่าเสื่อมราคาในการผลิตหัว เชื้อ เท็ดแต่ละชนิดต่อรุ่น = $\frac{1,000}{12 \times 4}$

$$= 20.83 \text{ บาท}$$

ค่าเสื่อมราคาต่อปีของสำนักงานและห้อง เขี่ย เชื้อ = $\frac{\text{ราคาทุนของอาคาร}}{\text{อายุการใช้งาน}}$

$$= \frac{7,500}{10}$$

$$= 750 \text{ บาท}$$

ค่าเสื่อมราคาในการผลิตหัว เชื้อ เท็ดแต่ละชนิดต่อรุ่น = $\frac{750}{12 \times 4}$

$$= 15.63 \text{ บาท}$$

รวมค่าเสื่อมราคาอาคารของการผลิตหัว เชื้อ เท็ดแต่ละชนิดต่อรุ่น = $20.83 + 15.63 = 36.46 \text{ บาท}$

3.5 ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและอุปกรณ์ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตหัว เชื้อ ใน เมล็ดธัญพืช ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

<u>รายการ</u>	<u>จำนวนหน่วย</u>	<u>ราคาต่อหน่วย</u>	<u>จำนวนเงิน</u>	<u>อายุการใช้งาน</u>
1. เตาและอุปกรณ์	1	2,000 บาท	2,000 บาท	10 ปี
2. ตู้เขี่ยเชื้อและอุปกรณ์เขี่ยเชื้อ	1	1,500 บาท	1,500 บาท	10 ปี
3. หม้อนิ่งความดันขนาด 18 PSI	1	9,000 บาท	9,000 บาท	10 ปี
4. เครื่องสูบน้ำและอุปกรณ์	1	3,000 บาท	3,000 บาท	10 ปี

รายการ	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน	อายุการใช้งาน
5. อุปกรณ์เบ็ดเตล็ดอื่นๆ	1	800 บาท	800 บาท	2 ปี
(เช่น ลังถึง กระดัง กะละมัง มีด)				
ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินรายการที่ 1-4			= $\frac{\text{ราคาทุนของทรัพย์สิน}}{\text{อายุการใช้งาน}}$	
			= $\frac{15,500}{10}$	
			= 1,550 บาท	
ค่าเสื่อมราคาในการผลิตหัว เชื้อ เห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่น			= $\frac{1,550}{12 \times 4}$	
			= 32.29 บาท	
ค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์ เบ็ด เตล็ดอื่นๆ			= $\frac{\text{ราคาทุนของทรัพย์สิน}}{\text{อายุการใช้งาน}}$	
			= $\frac{800}{2}$	
			= 400 บาท	
ค่าเสื่อมราคาในการผลิตหัว เชื้อ เห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่น			= $\frac{400}{12 \times 4}$	
			= 8.33 บาท	
รวมค่าเสื่อมราคา เครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิตหัว เชื้อ เห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่น			= 32.29 + 8.33 = 40.62 บาท	

เมื่อคำนวณต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆของการผลิตหัวเชื้อเห็ดแล้ว จะสามารถสรุปเป็นต้นทุนรวมได้ดังตารางที่ 4.1 ซึ่งจะเห็นว่า การผลิตหัวเชื้อเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป๋าฮื้อในเมล็ดธัญพืช มีต้นทุนเท่ากันคือ 2.24 บาทต่อขวด

ตารางที่ 4.1 แสดงต้นทุนการผลิตหัวเชื้อเห็ดในเมล็ดธัญพืชต่อรุ่น จำนวน 1,000 ขวด

<u>รายการ</u>	<u>จำนวนเงิน (บาท)</u>
1. ต้นทุนวัตถุดิบ	
1.1 ค่าเมล็ดข้าวฟ่าง	800.-
1.2 ค่าอาหารรุ้น	12.50
2. ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง	
2.1 ค่าแรงงานในชั้นแยกเชื้อเห็ดบริสุทธิ์	15.31
2.2 ค่าแรงในการทำหัวเชื้อเห็ด	264.17
3. ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ	
3.1 ค่าวัสดุสิ้นเปลืองต่างๆ	800.-
3.2 ค่าเชื้อเพลิง	50.-
3.3 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	112.50
3.4 ค่าเสื่อมราคา-อาคาร	36.46
3.5 ค่าเสื่อมราคา-เครื่องมือและอุปกรณ์	<u>40.62</u>
รวม	<u><u>2,131.56</u></u>

ต้นทุนผลิตหัวเชื้อเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป่าเชื้อในเมล็ดธัญพืชต่อขวด = 2,131.56
950
= 2.24 บาท

ต้นทุนการผลิตก้อนเชื้อเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป่าเชื้อในถุงวัสดุหมัก

จากการรวบรวมแบบสอบถามและออกสัมภาษณ์พบว่า ผู้ผลิตก้อนเชื้อเห็ดส่วนใหญ่นิยมผลิตก้อนเชื้อเห็ดในถุงพลาสติกโดยใช้ชีเสื่อยเป็นวัสดุหมัก และจะทำการผลิตก้อนเชื้อเห็ดทั้ง 4 ชนิดแบบต่อเนื่องกันไปตลอดทั้งปี ต้นทุนการผลิตที่คำนวณได้นี้จึงทำในลักษณะของการผลิตก้อนเชื้อเห็ดแต่ละชนิดเป็นรุ่น และใช้ขนาดการผลิตที่นิยมปฏิบัติกันในเขตที่ออกสำรวจได้เป็นเกณฑ์ รายละเอียดต้นทุนการผลิตก้อนเชื้อเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป่าเชื้อในถุงวัสดุหมักมีดังนี้

ก. ปริมาณการผลิตโดยเฉลี่ย

- ผู้ผลิตส่วนใหญ่จะทำการผลิตก้อน เชื้อในถุงวัสดุหมักแบบ เป็นรูน รูนละ 4 ชนิด โดยทำวันละชนิด จำนวน 1,000 ถุง
- สูตรวัสดุหมักที่นิยมใช้คือ ขี้เลื่อยยางพารา รำละเอียด และปุ๋ยขี้วัว ในอัตราส่วนผสมดังนี้ ขี้เลื่อยแห้ง 100 ส่วน ต่อรำละเอียด 5 ส่วน และปุ๋ยขี้วัว 0.3 ส่วน
- ถุงพลาสติกที่ใช้เป็นถุงพลาสติกทึบร้อน ขนาดกว้าง 7 นิ้ว ยาว 11 นิ้ว หนา 0.08-0.10 มิลลิเมตร บรรจุวัสดุหมักถุงละ 800 กรัม
- วัสดุที่ใช้ทำหัวเชื้อ เป็น เมล็ดธัญพืชที่บรรจุในขวดแบนขนาดใหญ่ ซึ่งสามารถนำไปดักต่อได้ เป็นก้อน เชื้อเห็ดประมาณขวดละ 50 ถุง
- ระยะเวลาที่ใช้ในการเตรียมวัสดุหมักและการเขี่ยเชื้อเห็ดประมาณ 6 วัน ปีหนึ่งทำการผลิตก้อน เชื้อเห็ดได้ประมาณ 15 รูน
- ผลผลิตก้อน เชื้อเห็ดที่ทำแต่ละชนิดรูนละ 1,000 ถุง จะให้ผลผลิตที่สามารถจำหน่ายได้ เป็นก้อน เชื้อเห็ดประเภทต่างๆดังนี้

<u>ประเภทของก้อน เชื้อเห็ด</u>	<u>ปริมาณที่ผลิต</u>	<u>เปอร์เซ็นต์การสูญเสีย</u>	<u>ผลผลิตที่ได้จริง</u>
เห็ดหูหนู	1,000 ถุง	10%	900 ถุง
เห็ดนางรม	1,000 ถุง	3%	970 ถุง
เห็ดนางฟ้า	1,000 ถุง	3%	970 ถุง
เห็ด เป๋าฮื้อ	1,000 ถุง	5%	950 ถุง

ข. ต้นทุนการผลิต

การผลิตก้อนเชื้อเห็ดทั้ง 4 ชนิด มีขั้นตอน กรรมวิธี และองค์ประกอบในการผลิตเหมือนกันทุกประการ ดังนั้นในการรวบรวมต้นทุนการผลิตจึงถือว่า เห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และ เห็ด เป๋าฮื้อ มีต้นทุนการผลิตก้อนเชื้อ เท่ากัน

1. ต้นทุนวัตถุดิบ ประกอบด้วย

1.1 ต้นทุนค่าหัวเชื้อที่ทำด้วยเมล็ดข้าวฟ่าง ในการทำก้อนเชื้อเห็ดในแต่ละวัน วันละ 1,000 ถุง จะใช้หัวเชื้อเห็ดประมาณ 20 ขวด ราคาต้นทุนค่าหัวเชื้อที่ซื้อมาจากร้านค้า

จำหน่ายหัวเชื้อเห็ดขวดละ 4 บาท รวมเป็นต้นทุนค่าหัวเชื้อเห็ดแต่ละชนิด = 80 บาทต่อรุ่น

1.2 ต้นทุนค่าวัสดุหมัก ในการทำก้อนเชื้อเห็ด 1,000 ถุง จะใช้ปุ๋ยหมักประมาณ 800 กิโลกรัม ซึ่งประกอบด้วย

ขี้เลื่อย	450 กิโลกรัม	เป็นเงิน	350 บาท
รำละเอียด	22 กิโลกรัม	เป็นเงิน	88 บาท
ปูนขาว	1 กิโลกรัม	เป็นเงิน	2 บาท
รวมต้นทุนวัสดุหมักของก้อนเชื้อเห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่น			440 บาท

2. ต้นทุนค่าแรงงานในการทำก้อนเชื้อเห็ด ประกอบด้วย

2.1 ค่าแรงในการเตรียมวัสดุหมัก ในการเตรียมวัสดุหมักจำนวน 1,000 ถุง รวมถึงการบรรจุวัสดุหมักใส่ถุงพลาสติกแล้วนำไปนึ่งฆ่าเชื้อ ถ้าใช้คนงาน 2 คน สามารถทำเสร็จได้โดยใช้เวลาประมาณ 2 วัน

$$\begin{aligned}
 \text{ต้นทุนค่าแรงในการเตรียมวัสดุหมัก} &= \text{ค่าแรงต่อคนต่อวัน} \times \text{จำนวนวันที่ใช้ในการเตรียมวัสดุหมัก} \\
 &= 40 \times 2 \times 2 \\
 &= 160 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

2.2 ค่าแรงในการเขี่ยเชื้อลงถุงวัสดุหมัก คนงานที่มีความชำนาญสามารถทำการเขี่ยเชื้อลงถุงวัสดุหมักและปิดถุงให้เรียบร้อยโดยใช้เวลาประมาณ 2 นาทีต่อถุง

$$\begin{aligned}
 \text{ต้นทุนค่าแรงในการเขี่ยเชื้อลงถุงวัสดุหมัก} &= \text{ค่าแรงต่อคนต่อวัน} \times \frac{\text{จำนวนชม.ที่ใช้ในการเขี่ยเชื้อ}}{\text{จำนวนชม.การทำงานต่อวัน}} \\
 &= \frac{50 \times 2,000}{8 \times 60} \\
 &= 208.33 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

2.3 ค่าแรงในการนำถุงก้อนเชื้อเข้าโรงบ่ม จำนวน 1,000 ถุง ถ้าใช้คนงาน 1 คน จะทำได้เสร็จในเวลาประมาณ $1\frac{1}{2}$ ชั่วโมง ซึ่งคิดเป็นต้นทุนได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ต้นทุนค่าแรงในการนำถุงก้อนเชื้อเข้าโรงบ่ม} &= \text{ค่าแรงต่อคนต่อวัน} \times \frac{\text{จำนวนชม.การทำงานที่ใช้}}{\text{จำนวนชม.การทำงานต่อวัน}} \\
 &= 40 \times \frac{3/2}{8} \\
 &= 7.50 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

2.4 ต้นทุนค่าแรงในการนำถังก่อน เชื้อออกจาก โรงบ่ม เชื้อ ฉีดยาและทำความสะอาด สะอาด โรงเรือน ถ้าใช้คนงาน 1 คน ยกถังก่อน เชื้อจำนวน 1,000 ถัง ออกจากโรงบ่มจะทำให้เสร็จในเวลา $1\frac{1}{2}$ ชั่วโมง และอีก 1 คน ฉีดยาทำความสะอาดโรงเรือน จะทำให้เสร็จในเวลา 1 ชั่วโมง รวมใช้เวลาทั้งหมด $2\frac{1}{2}$ ชั่วโมง ซึ่งคิดเป็นต้นทุนได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุนค่าแรงนำถังก่อน เชื้อออกจาก โรงบ่มและฉีดยาฆ่า เชื้อ} &= \frac{\text{ค่าแรงต่อคนต่อวัน} \times \text{จำนวนชม. การทำงานที่ใช้}}{\text{จำนวนชม. การทำงานต่อวัน}} \\ &= 40 \times \frac{5/2}{8} \\ &= 12.50 \text{ บาท} \end{aligned}$$

3. ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆของการผลิตก้อน เชื้อในถูงวัสดุหมัก มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ค่าวัสดุสิ้นเปลืองต่างๆ ได้แก่ จุกสำลี แอลกอฮอล์ คอขวด ถูพลาสติก ยาฆ่าเชื้อในห้อง เชื้อ เชื้อ ยาฆ่าเชื้อในโรงบ่มก้อน เชื้อ ฯลฯ ประมาณได้ว่ามีค่าวัสดุสิ้นเปลืองของการผลิตก้อน เชื้อเห็ดแต่ละชนิดรุ่นละ 200 บาท

3.2 ค่าเชื้อเพลิง ประเมิน เป็นต้นทุนในการผลิตก้อน เชื้อ เห็ดในถูงวัสดุหมัก สำหรับ เชื้อ เชื้อเพลิงที่ใช้ในการนั่งฆ่า เชื้อจุลินทรีย์ในถูงวัสดุหมักได้เดือนละ 400 บาท ซึ่งคิดเป็น ต้นทุนค่าเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตก้อน เชื้อ เห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่นได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุนค่าเชื้อเพลิงที่ใช้ต่อปี} &= 400 \times 12 \\ &= 4,800 \text{ บาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุนค่าเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตก้อน เชื้อ เห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่น} &= \frac{4,800}{15 \times 4} \\ &= 80 \text{ บาท} \end{aligned}$$

3.3 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ประกอบด้วยค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่นๆ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าเช่าที่ดิน ฯลฯ ประเมิน เป็นต้นทุนได้ ปีละ 10,800 บาท คือเป็นค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์เดือนละ 600 บาท และเป็นค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่นๆเดือนละ 300 บาท ซึ่งคิดเป็นต้นทุนค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดของการผลิตก้อน เชื้อ เห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่นได้ดังนี้

ต้นทุนค่าใช้จ่าย เบ็ด เด็ดต่อปี = 10,800 บาท

ต้นทุนค่าใช้จ่าย เบ็ด เด็ดของการผลิตก้อน เชื้อ เห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่น = $\frac{10,800}{15 \times 4}$

= 180 บาท

3.4 ค่าเสื่อมราคาอาคาร อาคารที่ใช้สำหรับผลิตก้อน เชื้อ เห็ดทั้ง 4 ชนิด

มีรายละเอียดดังนี้ *

ประเภทอาคาร	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน	อายุการใช้งาน
1. โรงเก็บวัสดุและอุปกรณ์	1	3,000 บาท	3,000 บาท	3 ปี
2. สำนักงานและห้อง เชื้อ เชื้อ	1	7,500 บาท	7,500 บาท	10 ปี
3. โรงเรือนบ่มก้อน เชื้อ	2	5,000 บาท	10,000 บาท	3 ปี

ค่าเสื่อมราคาต่อปีของอาคารรายการที่ 1 และ 3 = $\frac{\text{ราคาทุนของอาคาร}}{\text{อายุการใช้งาน}}$

= $\frac{13,000}{3}$

= 4,333.33 บาท

ค่าเสื่อมราคาในการผลิตก้อน เชื้อ เห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่น = $\frac{4,333.33}{15 \times 4}$

= 72.22 บาท

ค่าเสื่อมราคาต่อปีของสำนักงานและห้อง เชื้อ เชื้อ = $\frac{\text{ราคาทุนของอาคาร}}{\text{อายุการใช้งาน}}$

= $\frac{7,500}{10}$

= 750 บาท

ค่าเสื่อมราคาในการผลิตก้อน เชื้อ เห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่น = $\frac{750}{15 \times 4}$

= 12.50 บาท

รวมค่าเสื่อมราคาอาคารในการผลิตก้อน เชื้อ เห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่น = 72.22 + 12.50

= 84.72 บาท

* อาคารที่ใช้ในการผลิตก้อน เชื้อนี้ แยกต่างหากจากอาคารที่ใช้ในกิจกรรมผลิตหัว เชื้อ เห็ด เนื่องจากแยกการผลิตออกเป็นคนละกิจการ ดังนั้นค่าเสื่อมราคาทีคำนวณได้นี้จึง เป็นค่าเสื่อมราคาอาคาร ในการผลิตก้อน เชื้อ เห็ด เท่านั้น

3.5 ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและอุปกรณ์ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตก้อน เชื้อ เกิดประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

รายการ	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน	อายุการใช้งาน
1. เตาและอุปกรณ์	1	2,000 บาท	2,000 บาท	10 ปี
2. ตู้เขี่ย เชื้อและอุปกรณ์เขี่ยเชื้อ	1	1,500 บาท	1,500 บาท	10 ปี
3. หม้อน้ำความดันขนาด 18 PSI	1	9,000 บาท	9,000 บาท	10 ปี
4. เครื่องสูบน้ำและอุปกรณ์	1	3,000 บาท	3,000 บาท	10 ปี
5. อุปกรณ์เบ็ดเตล็ดอื่นๆ	1	800 บาท	800 บาท	2 ปี
ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินรายการที่ 1-4			= $\frac{\text{ราคาทุนของทรัพย์สิน}}{\text{อายุการใช้งาน}}$	
			= $\frac{15,500}{10}$	
			= 1,550 บาท	
ค่าเสื่อมราคาในการผลิตก้อน เชื้อ เกิดแต่ละชนิดต่อรุ่น			= $\frac{1,550}{15 \times 4}$	
			= 25.83 บาท	
ค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์เบ็ดเตล็ดอื่นๆ			= $\frac{\text{ราคาทุนของทรัพย์สิน}}{\text{อายุการใช้งาน}}$	
			= $\frac{800}{2}$	
			= 400 บาท	
ค่าเสื่อมราคาในการผลิตก้อน เชื้อ เกิดแต่ละชนิดต่อรุ่น			= $\frac{400}{15 \times 4}$	
			= 6.67 บาท	
รวมค่าเสื่อมราคา เครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิตก้อน เชื้อ เกิดแต่ละชนิดต่อรุ่น			= 25.83 + 6.67	
			= 32.50 บาท	

* เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตก้อน เชื้อนี้ แยกต่างหากจาก เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมผลิตหัว เชื้อ เกิด เนื่องจากแยกการผลิตออกเป็นคนละกิจการ ดังนั้นค่าเสื่อมราคาที่คำนวณได้นี้ จึงเป็นค่าเสื่อมราคา เครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิตก้อน เชื้อ เกิด เท่านั้น

หลังจากที่คำนวณต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆของ การผลิตก้อน เชื้อเห็ดแล้ว จะสามารถสรุปเป็นต้นทุนรวมได้ดังตารางที่ 4.2 ซึ่งจะเห็นว่า การผลิตก้อน เชื้อเห็ดทุกชนิดมีต้นทุนรวมเท่ากัน แต่ต้นทุนผลิตก้อน เชื้อเห็ดต่อถุงต่างกัน กล่าวคือ ก้อน เชื้อเห็ดหูหนูมีต้นทุนผลิตสูงสุด ก้อน เชื้อเห็ดนางรมและ เห็ดนางฟ้ามีต้นทุนต่ำสุด ทั้งนี้เนื่องจาก ปริมาณการสูญเสียของก้อน เชื้อเห็ดหูหนูมีถึง 10% แต่เห็ดนางรมและเห็ดนางฟ้ามีเปอร์เซ็นต์การ สูญเสียของก้อน เชื้อเห็ดเพียง 3% จึงทำให้ปริมาณผลผลิตก้อน เชื้อเห็ดที่สามารถจำหน่ายได้แตกต่างกัน และต้นทุนผลิตต่อถุงก็ต่างกันด้วยดังตารางที่ 4.2 ต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.2 แสดงต้นทุนการผลิตก่อนเชื้อเห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่น จำนวน 1,000 ถุง

<u>รายการ</u>	<u>จำนวนเงิน (บาท)</u>			
1. ต้นทุนวัตถุดิบ				
1.1 ค่าหัวเชื้อเห็ด			80.-	
1.2 ค่าวัสดุหมัก			440.-	
2. ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง				
2.1 ค่าแรงในการเตรียมวัสดุหมัก			160.-	
2.2 ค่าแรงในการเขี่ยเชื้อลงถุงวัสดุหมัก			208.33	
2.3 ค่าแรงในการนำถุงก่อนเชื้อเข้าโรงบ่ม			7.50	
2.4 ค่าแรงในการนำถุงก่อนเชื้อออกจากโรงบ่มและ ฉีดยาฆ่าเชื้อ			12.50	
3. ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ				
3.1 ค่าวัสดุสิ้นเปลือง			200.-	
3.2 ค่าเชื้อเพลิง			80.-	
3.3 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด			180.-	
3.4 ค่าเสื่อมราคา-อาคาร			84.72	
3.5 ค่าเสื่อมราคา-เครื่องมือและอุปกรณ์			32.50	
รวม			<u>1,485.55</u>	
	<u>เห็ดหูหนู</u>	<u>เห็ดนางรม</u>	<u>เห็ดนางฟ้า</u>	<u>เห็ดเป๋าฮื้อ</u>
ต้นทุนการผลิตก่อนเชื้อเห็ด 1,000 ถุง(บาท)	1,485.55	1,485.55	1,485.55	1,485.55
ผลผลิตก่อนเชื้อเห็ดที่สามารถจำหน่ายได้* (ถุง)	900	970	970	950
ต้นทุนการผลิตก่อนเชื้อเห็ดต่อถุง (บาท)	1.65	1.53	1.53	1.56

* จากข้อ ก. หน้า 100

ต้นทุนในการเพาะเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป่าฮื้อในถุงวัสดุหมัก

จากการสำรวจและออกแบบสอบถามผู้ผลิตเห็ดทั้ง 4 ประเภทในเขตจังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสาคร นครปฐม และกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้เพาะเห็ดจะทำการผลิตแบบต่อเนื่องกันไปตลอดทั้งปี โดยซื้อก้อนเชื้อจากผู้ผลิตรายอื่นๆแล้วนำมาบ่มต่อในโรงเรือนพักก้อนเชื้อ จากนั้นจึงขนย้ายเข้าโรงเรือนเปิดดอกเพื่อเก็บผลผลิตออกจำหน่ายต่อไป ดังนั้นจึงขอกล่าวถึงต้นทุนการเพาะเห็ดแต่ละชนิดตามลำดับดังนี้

ก. ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิต

- ถุงพลาสติกที่ใช้เพาะเห็ด เป็นถุงพลาสติกทนร้อน ขนาดกว้าง 7-8 นิ้ว ยาว 12-13 นิ้ว หนา 0.08-0.10 มิลลิเมตร บรรจุวัสดุหมักถุงละ 800 กรัม
- ในปีหนึ่งทำการเพาะเห็ดแต่ละชนิด เป็นรุ่น รุ่นละ 1,000 ถุง โดยเพาะเห็ดหูหนูปีละ 6 รุ่น เห็ดนางรมปีละ 7 รุ่น เห็ดนางฟ้าปีละ 5 รุ่น และเห็ดเป่าฮื้อปีละ 4 รุ่น
- ก้อนเชื้อเห็ดแต่ละรุ่นที่นำมาเปิดดอก ใช้เวลาต่างกันดังนี้

ชนิดของเห็ด	เวลาในการบ่มก้อนเชื้อ หลังจากเขี่ยเชื้อเห็ดแล้ว	ระยะเวลาเก็บผลผลิต โดยเฉลี่ยต่อรุ่น	จำนวนครั้งของ การเก็บดอก/รุ่น
เห็ดหูหนู	25 วัน	55 วัน	5 ครั้ง
เห็ดนางรม	20 วัน	50 วัน	4 ครั้ง
เห็ดนางฟ้า	25 วัน	65 วัน	4 ครั้ง
เห็ดเป่าฮื้อ	40 วัน	80 วัน	4 ครั้ง

- ใช้โรงเรือนบ่มก้อนเชื้อ 2 โรง และโรงเรือนเปิดดอก 2 โรง ทั้ง 4 โรงเรือน มีขนาดกว้าง 4 เมตร ยาว 6 เมตร และสูง 3 เมตร ขนาดบรรจุโรงเรือนละ 2,000 ถุง

- ผลผลิตจากการเพาะเห็ดแต่ละชนิดรุ่นละ 1,000 ถุง จะได้ดอกเห็ดที่สามารถจำหน่ายได้เป็นเห็ดแต่ละประเภทดังนี้

ชนิดของดอก เห็ด	จำนวนถุงที่ เพาะต่อรุ่น	ปริมาณดอก เห็ดที่ได้ต่อถุง	ปริมาณดอก เห็ดที่ผลิตได้ ต่อรุ่น
เห็ดหูหนู	1,000 ถุง	400 กรัม	400 กิโลกรัม
เห็ดนางรม	1,000 ถุง	350 กรัม	350 กิโลกรัม
เห็ดนางฟ้า	1,000 ถุง	350 กรัม	350 กิโลกรัม
เห็ด เป๋าฮื้อ	1,000 ถุง	280 กรัม	280 กิโลกรัม

ข. ต้นทุนการผลิต ประกอบด้วย

1. ต้นทุนทางอ้อม ได้แก่ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆที่เป็นค่าใช้จ่ายกลางของ ฟาร์มเพาะ เห็ด ซึ่งมีรายละเอียดของค่าใช้จ่ายต่อปี ดังนี้

- ค่ายากำจัดศัตรูเห็ด	1,200.-	บาท
- ค่าน้ำ	1,800.-	บาท
- ค่ากำลังไฟฟ้าและ เชื้อเพลิง	3,600.-	บาท
- ค่าแรงงานทางอ้อม	6,000.-	บาท
- ค่าใช้จ่าย เบ็ดเตล็ด	1,800.-	บาท
- ค่าเช่าที่ดิน	500.-	บาท
- ค่าเสื่อมราคาเครื่องสูบน้ำและอุปกรณ์	420.-	บาท
- ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและอุปกรณ์อื่นๆ	840.-	บาท
- ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน	6,666.67	บาท

ค่าใช้จ่ายเหล่านี้แบ่งให้ เป็นต้นทุนของการ เพาะ เห็ดทุกชนิด เท่าๆกัน เพราะถือว่า ในปี หนึ่งๆ เห็ดแต่ละชนิดมีส่วนในการใช้ต้นทุนทางอ้อมทุกรายการ เท่ากัน เนื่องจากตามสภาพการผลิต จะมีถึงก่อน เชื้อ เห็ดทั้ง 4 ชนิดนี้รวมกันอยู่ในโรง เรือนตลอดเวลา ดังนั้นค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ ของปี จะปันส่วนให้แก่การ เพาะ เห็ดทั้ง 4 ชนิด เท่ากัน แต่เนื่องจากผลผลิตที่ได้จากการ เพาะ เห็ด แต่ละชนิดต่อปีมีจำนวนรุ่นไม่ เท่ากัน จึงสามารถหาต้นทุนผลิตของ เห็ดแต่ละประ เภทต่อรุ่นได้ดังนี้

รายการ	ค่าใช้จ่ายรวม ต่อปี(บาท)	ค่าใช้จ่ายของ เห็ดแต่ละชนิด ต่อปี(บาท)	ค่าใช้จ่ายต่อรุ่น (บาท)			
			เห็ดหูหนู	เห็ดนางรม	เห็ดนางฟ้า	เห็ดเป๋าฮื้อ
ค่ายากำจัดศัตรูเห็ด	1,200.-	300.-	50.-	42.85	60.-	75.-
ค่าน้ำ	1,800.-	450.-	75.-	64.28	90.-	112.50
ค่ากำลังไฟฟ้าและ						
- เชื้อเพลิง	3,600.-	900.-	150.-	128.57	180.-	225.-
ค่าแรงงานทางอ้อม	6,000.-	1,500.-	250.-	214.28	300.-	375.-
ค่าใช้จ่าย เบ็ด เกล็ด	1,800.-	450.-	75.-	64.28	90.-	112.50
ค่าเช่าที่ดิน	500.-	125.-	20.83	17.86	25.-	31.25
ค่าเสื่อมราคาเครื่อง						
-สูบน้ำและอุปกรณ์	420.-	105.-	17.50	15.-	21.-	26.25
ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือ						
-และอุปกรณ์	840.-	210.-	35.-	30.-	42.-	52.50
ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน	<u>6,666.67</u>	<u>1,666.67</u>	<u>277.78</u>	<u>238.09</u>	<u>333.33</u>	<u>416.67</u>
รวม	<u>22,826.67</u>	<u>5,706.67</u>	<u>951.11</u>	<u>815.21</u>	<u>1,141.33</u>	<u>1,426.67</u>

ข้อมูลนี้จะได้นำไปกล่าวรวมกับต้นทุนทางตรง เพื่อหาต้นทุนรวมในตารางที่ 4.3 ต่อไป

2. ต้นทุนทางตรง ได้แก่ต้นทุนวัตถุดิบและค่าแรงงานที่ใช้ในการเพาะ เห็ดแต่ละชนิด

ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ก. ต้นทุนทางตรงของการเพาะเห็ดหูหนู ประกอบด้วย

1. ต้นทุนวัตถุดิบ ผู้เพาะเห็ดที่ซื้อก้อนเชื้อมาเปิดดอก จะต้องจ่ายค่าก้อนเชื้อที่ซื้อจากผู้ผลิตก้อนเชื้อโดยตรงในราคาถุงละ 3 บาท คิดเป็นต้นทุนค่าก้อนเชื้อที่ซื้อมาเปิดดอกรุ่นละ 3,000 บาท

2. ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง ประกอบด้วย

2.1 ต้นทุนในการนำถุงก้อนเชื้อเข้าโรงบ่มก้อนเชื้อและโรงเรือนเปิดดอก
โรงเรือนละ 1,000 ถุง ถ้าใช้คนงาน 1 คนต่อโรงเรือนจะใช้เวลาโรงเรือนละ $1\frac{1}{2}$ ชั่วโมง
2 โรงเรือนรวมเวลาได้ 3 ชั่วโมง คิดเป็นต้นทุนได้ดังนี้

ต้นทุนค่าแรงในการนำถุงก้อน เชื้อ เข้าโรงบ่มและ โรง เรือน เปิดดอก

$$\begin{aligned}
 &= \text{ค่าแรงต่อคนต่อวัน} \times \frac{\text{จำนวนชม. การทำงานที่ใช้}}{\text{จำนวนชม. การทำงานต่อวัน}} \\
 &= 40 \times \frac{3}{8} \\
 &= 15.- \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

2.2 ค่าแรงในการนำถุงก้อน เชื้อออกจากโรงบ่มเชื้อ โรง เรือน เปิดดอก

ฉีดยาและทำความสะอาดโรงเรือน ถ้าใช้คนงาน 1 คนยกถุงก้อน เชื้อจำนวน 1,000 ถุงออกจากโรงเรือน 1 โรง จะทำเสร็จในเวลา $1\frac{1}{2}$ ชั่วโมง และอีก 1 คน ฉีดยาและทำความสะอาด 1 โรง จะทำเสร็จใน 1 ชั่วโมง รวมใช้เวลาทั้งหมดโรงเรือนละ $2\frac{1}{2}$ ชั่วโมง 2 โรง เรือนรวม 5 ชั่วโมง ต้นทุนค่าแรงนำถุงก้อน เชื้อออกจากโรงเรือน ฉีดยา และทำความสะอาด

$$\begin{aligned}
 &= \text{ค่าแรงต่อคนต่อวัน} \times \frac{\text{จำนวนชม. การทำงานที่ใช้}}{\text{จำนวนชม. การทำงานต่อวัน}} \\
 &= 40 \times \frac{5}{8} \\
 &= 25.- \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

2.3 ค่าแรงในการดูแลรักษาก้อน เชื้อ ระยะเวลาที่ใช้ในการดูแลรักษา

ก้อน เชื้อในโรงเพาะรุ้นละประมาณ 55 วัน โดยคนงานจะทำหน้าที่รดน้ำก้อน เชื้อ ดูแล เรื่องความชื้นภายในโรง เพาะ และตรวจดูสภาพภายในโรง เพาะรวมทั้งลักษณะของก้อน เชื้อว่ามีปัญหาหรือโรคระบาดอย่างหนึ่งอย่างใดเกิดขึ้นหรือไม่ ในวันหนึ่งๆจะใช้เวลาประมาณ 45 นาที รวมเวลาที่ใช้ในการดูแลรักษาก้อน เชื้อต่อรุ่น เป็น 41.25 ชั่วโมง

$$\begin{aligned}
 \text{ต้นทุนค่าแรงในการดูแลรักษาก้อน เชื้อ} &= \text{ค่าแรงต่อคนต่อวัน} \times \frac{\text{จำนวนชม. ในการดูแลรักษาก้อน เชื้อ}}{\text{จำนวนชม. การทำงานต่อวัน}} \\
 &= 50 \times \frac{41.25}{8} \\
 &= 257.81 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

2.4 ค่าแรงในการเก็บดอกเห็ด การเก็บดอกเห็ดใหญ่จะเก็บในตอน

เข้ามืด ช่วงเวลาเก็บดอกเห็ดรุ่นละประมาณ 55 วัน* และเก็บดอกเห็ดได้ 5 ครั้ง โดยใช้เวลาครั้งละ 3 ชั่วโมง, 3 ชั่วโมง, 3 ชั่วโมง, $2\frac{1}{2}$ ชั่วโมง และ $2\frac{1}{4}$ ชั่วโมง ตามลำดับ รวมใช้เวลา

* จากข้อ ก. หน้า 107

ในการเก็บดอกเห็ดโดยเฉลี่ย 13.75 ชั่วโมงต่อรุ่น

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุนค่าแรงในการเก็บดอกเห็ด} &= \text{ค่าแรงงานต่อคนต่อวัน} \times \frac{\text{จำนวนชม.ที่ใช้เก็บดอกเห็ดต่อรุ่น}}{\text{จำนวนชม.การทำงานต่อวัน}} \\ &= 50 \times \frac{13.75}{8} \\ &= 85.94 \text{ บาท} \end{aligned}$$

ข. ต้นทุนทางตรงของการเพาะเห็ดนางรม ประกอบด้วย

1. ต้นทุนวัตถุดิบ ผู้เพาะเห็ดที่ซื้อก้อนเชื้อมาเปิดดอก จะต้องจ่ายค่าก้อนเชื้อที่ซื้อมาเปิดดอกในราคาถูกละ 2.75 บาท คิดเป็นต้นทุนค่าก้อนเชื้อรุ่นละ 2,750 บาท

2. ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง ประกอบด้วย

2.1 ต้นทุนในการนำลูกก้อนเชื้อเข้าโรงบ่มก้อนเชื้อและโรงเรือนเปิดดอก จำนวน 1,000 ถุง มีรายละเอียดการคำนวณเช่นเดียวกับการเพาะเห็ดหูหนู ซึ่งคิดเป็นต้นทุนได้ 15.- บาทต่อรุ่น *

2.2 ค่าแรงในการนำลูกก้อนเชื้อออกจากโรงบ่มก้อนเชื้อ โรงเรือนเปิดดอก ฉีดยาฆ่าเชื้อโรค และทำความสะอาดโรงเรือน ซึ่งมีรายละเอียดของการคำนวณเช่นเดียวกันกับการเพาะเห็ดหูหนู จึงคิดเป็นต้นทุนได้เท่ากับ 25.- บาทต่อรุ่น **

2.3 ค่าแรงในการดูแลรักษาก้อนเชื้อ ระยะเวลาที่ใช้ในการดูแลรักษาก้อนเชื้อในโรงเพาะประมาณรุ่นละ 50 วัน ในวันหนึ่งๆจะใช้เวลาประมาณ 45 นาที รวมเวลาที่ใช้ในการดูแลรักษาก้อนเชื้อเห็ดนางรม 37.5 ชั่วโมงต่อรุ่น คิดเป็นต้นทุนได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุนค่าแรงในการดูแลรักษาก้อนเชื้อ} &= \text{ค่าแรงต่อคนต่อวัน} \times \frac{\text{จำนวนชม.ที่ใช้ดูแลรักษาก้อนเชื้อต่อรุ่น}}{\text{จำนวนชม.การทำงานใน 1 วัน}} \\ &= 50 \times \frac{37.5}{8} \\ &= 234.37 \text{ บาท} \end{aligned}$$

2.4 ค่าแรงในการเก็บดอกเห็ด การเก็บดอกเห็ดนางรมจะเก็บในตอน

* หน้า 110

** หน้า 110

เข้ามิด ช่วงเวลาเก็บดอกเห็ดรุ่นละประมาณ 50 วัน* และเก็บดอกได้ 4 ครั้ง โดยใช้เวลา $3\frac{1}{2}$ ชั่วโมง, $3\frac{1}{2}$ ชั่วโมง, 3 ชั่วโมง และ $2\frac{1}{2}$ ชั่วโมง ตามลำดับ รวมเวลาทั้งหมดที่ใช้ไปในการเก็บดอกเห็ดโดยเฉลี่ยรุ่นละ 12.50 ชั่วโมง

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุนค่าแรงในการเก็บดอกเห็ด} &= \text{ค่าแรงต่อคนต่อวัน} \times \frac{\text{จำนวนชม.ที่ใช้เก็บดอกเห็ดต่อรุ่น}}{\text{จำนวนชม.การทำงานต่อวัน}} \\ &= 50 \times \frac{12.50}{8} \\ &= 78.13 \text{ บาท} \end{aligned}$$

ค. ต้นทุนทางตรงของการเพาะเห็ดนางฟ้า ประกอบด้วย

1. ต้นทุนวัตถุดิบ ผู้เพาะเห็ดที่ซื้อก้อนเชื้อมาเปิดดอก จะต้องจ่ายค่าก้อนเชื้อที่ซื้อมาจากผู้ผลิตก้อนเชื้อโดยตรงในราคาถุงละ 2.75 บาท คิดเป็นต้นทุนค่าก้อนเชื้อที่ซื้อมาเปิดดอกรุ่นละ 2,750 บาท

2. ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง ประกอบด้วย

2.1 ต้นทุนในการนำถุงก้อนเชื้อเข้าโรงบ่มก้อนเชื้อและโรงเรือนเปิดดอกจำนวน 1,000 ถุง ซึ่งมีรายละเอียดของการคำนวณเช่นเดียวกับการเพาะเห็ดหูหนู จึงคิดเป็นต้นทุนได้ 15.- บาทต่อรุ่น**

2.2 ต้นทุนค่าแรงในการนำถุงก้อนเชื้อออกจากโรงบ่มก้อนเชื้อ โรงเรือนเปิดดอก ฉีดยา และทำความสะอาดโรงเรือน ซึ่งมีรายละเอียดของการคำนวณเช่นเดียวกับการเพาะเห็ดหูหนู จึงคิดเป็นต้นทุนได้เท่ากับ 25 บาทต่อรุ่น***

2.3 ค่าแรงในการดูแลรักษาก้อนเชื้อ ระยะเวลาในการดูแลรักษาก้อนเชื้อในโรงเพาะรุ่นละประมาณ 65 วัน วันหนึ่งๆใช้เวลาประมาณ 45 นาที รวมเวลาที่ใช้ในการดูแลรักษาก้อนเชื้อต่อรุ่น 48.75 ชั่วโมง

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุนในการดูแลรักษาก้อนเชื้อ} &= \text{ค่าแรงต่อคนต่อวัน} \times \frac{\text{จำนวนชม.ที่ใช้ดูแลรักษาก้อนเชื้อต่อรุ่น}}{\text{จำนวนชม.การทำงานต่อวัน}} \end{aligned}$$

* ข้อ ก. หน้า 107

** หน้า 110

*** หน้า 110

$$= 50 \times \frac{48.75}{8}$$

$$= 304.69 \text{ บาท}$$

2.4 ค่าแรงในการเก็บดอกเห็ด การเก็บดอกเห็ดนางฟ้าจะเก็บใน

ตอน เช้ามีด ช่วงเวลาในการเก็บดอกเห็ดรุ่นละประมาณ 65 วัน* และเก็บดอกรุ่นละ 4 ครั้ง โดยใช้เวลา $3\frac{1}{2}$ ชั่วโมง, $3\frac{1}{2}$ ชั่วโมง, 3 ชั่วโมง และ 2 ชั่วโมงตามลำดับ รวมเวลาที่ใช้ 12 ชั่วโมงต่อรุ่น ต้นทุนค่าแรงในการเก็บดอกเห็ด = ค่าแรงต่อคนต่อวัน \times จำนวนชม.ที่ใช้เก็บดอกเห็ดต่อรุ่น

จำนวนชม.การทำงานต่อวัน

$$= 50 \times \frac{12}{8}$$

$$= 75.- \text{ บาท}$$

ง. ต้นทุนทางตรงของการเพาะเห็ด เป๋าฮื้อ ประกอบด้วย

1. ต้นทุนวัตถุดิบ ผู้เพาะเห็ดที่ซื้อก้อนเชื้อมาเปิดดอก จะต้องจ่ายค่าก้อนเชื้อที่ซื้อมาจากผู้ผลิตก้อนเชื้อโดยตรงในราคาถุงละ 3 บาท คิดเป็นต้นทุนค่าก้อนเชื้อที่ซื้อมาเปิดดอกรุ่นละ 3,000 บาท

2. ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง ประกอบด้วย

2.1 ค่าแรงในการนำถุงก้อนเชื้อเข้าโรงบ่มก้อนเชื้อ และโรงเรือนเปิดดอก จำนวน 1,000 ถุง ซึ่งมีรายละเอียดของการคำนวณเช่นเดียวกับการเพาะเห็ดหูหนู จึงคิดเป็นต้นทุนได้ 15 บาทต่อรุ่น**

2.2 ค่าแรงในการนำถุงก้อนเชื้อออกจากโรงบ่มก้อนเชื้อ, โรงเรือนเปิดดอก ฉีดยา และทำความสะอาดโรงเรือน ซึ่งมีรายละเอียดของการคำนวณเช่นเดียวกับการเพาะเห็ดหูหนู จึงคิดเป็นต้นทุนได้ 25 บาทต่อรุ่น***

2.3 ค่าแรงในการดูแลรักษาก้อนเชื้อ ระยะเวลาในการดูแลรักษาก้อนเชื้อในโรงเพาะรุ่นละประมาณ 80 วัน วันหนึ่งๆใช้เวลาประมาณ 45 นาที รวมเวลาที่ใช้ใน

* จากข้อ ก. หน้า 107

** หน้า 110

*** หน้า 110

การดูแลรักษาก้อนเชื้อต่อรุ่น เป็น 60 ชั่วโมง

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุนค่าแรงในการดูแลรักษาก้อนเชื้อ} &= \text{ค่าแรงต่อคนต่อวัน} \times \frac{\text{จำนวนชม.ที่ใช้ดูแลรักษาก้อนเชื้อต่อรุ่น}}{\text{จำนวนชม.การทำงานต่อวัน}} \\ &= 50 \times \frac{60}{8} \\ &= 375.- \text{ บาท} \end{aligned}$$

2.4 ค่าแรงในการเก็บดอกเห็ด การเก็บดอกเห็ด เป่าเชื้อจะ เก็บในตอนเช้ามีด ช่วงเวลาเก็บดอกเห็ดประมาณรุ่นละ 80 วัน และ เก็บดอกเห็ดรุ่นละ 4 ครั้ง โดยใช้เวลา $3\frac{1}{2}$ ชั่วโมง, $3\frac{1}{2}$ ชั่วโมง, $3\frac{1}{2}$ ชั่วโมง และ 3 ชั่วโมงตามลำดับ รวมเวลาที่ใช้ 13.5 ชั่วโมงต่อรุ่น

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุนค่าแรงในการเก็บดอกเห็ด} &= \text{ค่าแรงต่อคนต่อวัน} \times \frac{\text{จำนวนชม.ที่ใช้เก็บดอกเห็ดต่อรุ่น}}{\text{จำนวนชม.การทำงานต่อวัน}} \\ &= 50 \times \frac{13.5}{8} \\ &= 84.37 \text{ บาท} \end{aligned}$$

เมื่อได้คำนวณต้นทุนทางตรง อันประกอบด้วยค่าวัสดุขุด และค่าแรงงานทางตรง พร้อมทั้งต้นทุนทางอ้อมของการเพาะเห็ดแต่ละชนิดต่อรุ่นได้แล้ว ดังรายละเอียดที่มีอยู่ในหน้า 108-114 จะสามารถสรุปเป็นต้นทุนรวมของการเพาะเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป่าเชื้อ โดยซื้อก้อนเชื้อมาเปิดดอกชนิดละ 1,000 กิ่งต่อรุ่นได้ดังตารางที่ 4.3 ต่อไปนี้

* จากข้อ ก. หน้า 107

ตารางที่ 4.3 แสดงต้นทุนรวมของการเพาะเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ดเป๋าฮื้อ โดยซื้อก้อนเชื้อมาเปิดดอกชนิดละ 1,000 ก้อนต่อรุ่น

	<u>เห็ดหูหนู</u>	<u>เห็ดนางรม</u>	<u>เห็ดนางฟ้า</u>	<u>เห็ด เป๋าฮื้อ</u>
ต้นทุนทางตรง :- (บาท)				
วัตถุดิบ	3,000.-	2,750.-	2,750.-	3,000.-
ค่าแรงงาน	383.75	352.50	419.89	499.37
ต้นทุนทางอ้อม* (บาท)	<u>951.11</u>	<u>815.21</u>	<u>1,141.33</u>	<u>1,426.67</u>
รวม (บาท)	<u>4,334.86</u>	<u>3,917.71</u>	<u>4,311.02</u>	<u>4,926.04</u>
	<u>เห็ดหูหนู</u>	<u>เห็ดนางรม</u>	<u>เห็ดนางฟ้า</u>	<u>เห็ด เป๋าฮื้อ</u>
ต้นทุนการผลิตต่อรุ่น				
-จำนวน 1,000 ก้อน (บาท)	4,334.86	3,917.71	4,311.02	4,926.04
ผลผลิตที่ได้** (กิโลกรัม)	400	350	350	280
ต้นทุนผลิตต่อกิโลกรัม (บาท)	10.84	11.19	12.32	17.59

จากตารางที่ 4.3 จะพบว่า ต้นทุนรวมต่อรุ่นของการเพาะเห็ด เป๋าฮื้อสูงที่สุด และ ต้นทุนรวมต่อรุ่นของการเพาะเห็ดนางรมต่ำที่สุด แต่ถ้าจะพิจารณาถึงต้นทุนต่อกิโลกรัมของดอกเห็ดที่ผลิตได้จะพบว่า ต้นทุนของการเพาะเห็ดหูหนูต่ำที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากผลผลิตต่อรุ่นของเห็ดหูหนูมีปริมาณมากกว่าเห็ดชนิดอื่นๆ รองลงมาได้แก่เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า สำหรับเห็ด เป๋าฮื้อจะมีต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัมสูงที่สุด

รายละเอียดเกี่ยวกับต้นทุนการเพาะเห็ดแต่ละชนิด รวมทั้งอัตราส่วน เป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์ของต้นทุนแต่ละประเภท เทียบกับต้นทุนรวม จะปรากฏในตารางที่ 4.4 ต่อไปนี้

* หน้า 109

** หน้า 108

ตารางที่ 4.4 แสดงต้นทุนของการเพาะเห็ดแต่ละชนิด รวมทั้งเปอร์เซ็นต์ของต้นทุนแต่ละประเภทต่อต้นทุนรวม โดยซื้อก้อน เชื้อมาเปิดดอกชนิดละ 1,000 ก้อน

รายการ	เห็ดหูหนู		เห็ดนางรม		เห็ดนางฟ้า		เห็ดเป๋าฮื้อ	
	จำนวนเงิน	%ต้นทุนรวม	จำนวนเงิน	%ต้นทุนรวม	จำนวนเงิน	%ต้นทุนรวม	จำนวนเงิน	%ต้นทุนรวม
1. วัตถุดิบ :-								
- ค่าก้อน เชื้อที่ซื้อมา เปิดดอก	3,000.-	69.21	2,750.-	70.19	2,750.-	63.78	3,000.-	60.90
2. ค่าแรงงานทางตรง :-								
2.1 ค่าแรงงานนำก้อนเชื้อเข้าโรงเรือน	15.-	0.35	15.-	0.38	15.-	0.35	15.-	0.30
2.2 ค่าแรงงานนำก้อนเชื้อออกจาก-								
-โรงเรือนและทำความสะอาด	25.-	0.58	25.-	0.64	25.-	0.58	25.-	0.51
2.3 ค่าแรงในการดูแลรักษาก้อนเชื้อ	257.81	5.85	234.37	5.98	304.69	7.07	375.-	7.61
2.4 ค่าแรงในการเก็บดอกเห็ด	85.94	1.98	78.13	1.99	75.-	1.74	84.37	1.71
3. ค่าใช้จ่ายในการผลิต :-								
3.1 ค่ายากำจัดศัตรูเห็ด	50.-	1.15	42.85	1.09	60.-	1.39	75.-	1.52
3.2 ค่าน้ำ	75.-	1.73	64.28	1.64	90.-	2.09	112.50	2.28
3.3 ค่ากำลังไฟฟ้าและเชื้อเพลิง	150.-	3.46	128.57	3.28	180.-	4.18	225.-	4.57
3.4 ค่าแรงงานทางอ้อม	250.-	5.77	214.28	5.47	300.-	6.96	375.-	7.61
3.5 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	75.-	1.73	64.28	1.64	90.-	2.09	112.50	2.28
3.6 ค่าเช่าที่ดิน	20.83	0.48	17.86	0.46	25.-	0.58	31.25	0.63
3.7 ค่าเสื่อมราคาเครื่องสูบน้ำและ-								
-อุปกรณ์	17.50	0.40	15.-	0.38	21.-	0.49	26.25	0.53
3.8 ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและ-								
-อุปกรณ์	35.-	0.81	30.-	0.77	42.-	0.97	52.50	1.07
3.9 ค่าเสื่อมราคาโรงงาน	277.78	6.40	238.09	6.09	333.33	7.72	416.67	8.48
รวม	<u>4,334.86</u>	<u>100%</u>	<u>3,917.71</u>	<u>100%</u>	<u>4,311.02</u>	<u>100%</u>	<u>4,926.04</u>	<u>100%</u>

ถ้าจะพิจารณาถึงสัดส่วนของปัจจัยการผลิตในการเพาะเห็ดแต่ละชนิดจากผลที่วิเคราะห์ได้ในตารางที่ 4.4 อาจแสดงเป็นอัตราร้อยละได้ดังตารางที่ 4.5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงอัตราร้อยละของปัจจัยการผลิตแต่ละประเภทในการเพาะเห็ดหูหนู เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า และเห็ด เป๋าฮื้อต่อรุ้นๆละ 1,000 รุ้น

	<u>เห็ดหูหนู</u>	<u>เห็ดนางรม</u>	<u>เห็ดนางฟ้า</u>	<u>เห็ด เป๋าฮื้อ</u>
วัตถุดิบ	69.21%	70.19%	63.79%	60.90%
ค่าแรงงานทางตรง	8.86%	8.99%	9.74%	10.13%
ค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ	21.93%	20.82%	26.47%	28.97%
รวม	<u>100 %</u>	<u>100 %</u>	<u>100 %</u>	<u>100 %</u>

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.5 จะพบว่า ต้นทุนค่าวัตถุดิบของการเพาะเห็ดนางรมสูงที่สุด และเห็ด เป๋าฮื้อต่ำที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากต้นทุนค่าก้อนเชื้อที่ซื้อมาเปิดดอกของเห็ดนางรมและเห็ด เป๋าฮื้อนั้นแตกต่างกัน สำหรับต้นทุนค่าแรงงานทางตรงจะเห็นได้ว่าอยู่ในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน แต่ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆมีความแตกต่างกันและ เป็นไปในลักษณะตรงกันข้ามกับต้นทุนวัตถุดิบ กล่าวคือ ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆของการเพาะเห็ดนางรมจะต่ำที่สุด และของเห็ด เป๋าฮื้อจะสูงที่สุด ทั้งนี้ เนื่องมาจากการจัดสรรค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆของปีให้แก่การเพาะเห็ดแต่ละชนิดเท่ากัน * แต่จำนวนรุ้นของการผลิตเห็ดแต่ละชนิดในปีหนึ่งๆไม่เท่ากัน โดยเห็ดนางรมมีจำนวนรุ้นของการผลิตมากที่สุด จึงเป็นเหตุให้ค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆถัวเฉลี่ยต่อรุ้นต่ำกว่าเห็ดเป๋าฮื้อซึ่งมีจำนวนรุ้นของการผลิตต่อปีน้อยที่สุด